

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αθήνα 22 Σεπτεμβρίου 2003
Αρ. πρωτ.: 686

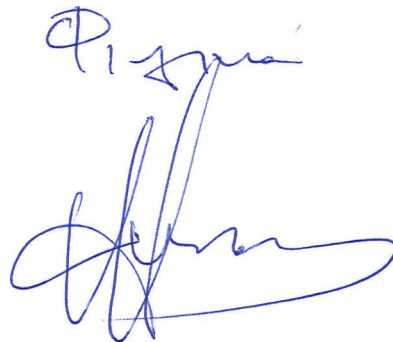
ΠΡΟΣ:

Τον Γ.Γ. του Υπουργικού Συμβουλίου
κ. Σωκράτη Κοσμίδη

Αγαπητέ Σωκράτη

Σου στέλνω σχέδιο του ενημερωτικού σημειώματος που μας ζήτησε ο
Πρωθυπουργός για τα Οικονομικά των Δήμων.

Το σημείωμα πρέπει να συμπληρωθεί με το «δια ταύτα», που θα προκύψει
από τη σύσκεψη που με δική σου πρωτοβουλία πρέπει να πραγματοποιηθεί με
τη συμμετοχή και των υφυπουργών κ.κ. Πάχτα και Φαρμάκη.

Φίλημα

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αθήνα 18 Σεπτεμβρίου 2003

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΘΕΜΑ: Χρηματοδότηση των ΟΤΑ α' βαθμού.

Οι ΟΤΑ α' βαθμού χρηματοδοτούνται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π) και το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α)

ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΠΟΡΟΙ

Μέσω των Κ.Α.Π, στους ΟΤΑ α' βαθμού αποδίδεται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό :

- **το 20% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων.** Το 1/3 του αποδιδόμενου ποσού εγγράφεται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και διατίθεται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών δραστηριοτήτων των ΟΤΑ και τα 2/3 εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό και διατίθενται για γενικές δαπάνες αυτών αντίστοιχα (ν. 1828/89 άρθρο 25 παρ. 3 και 9).
- **το 50% από το έτος 1989, το 37,5% από το έτος 1997 και το 28,5% από το έτος 2002 των ποσών που εισπράττονται για τα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων (ν. 1828/89 άρθρο 25 παρ. 3 και 10, ν. 2469/97 άρθρο 3, ν. 2648/98 άρθρο 41 παρ. 15 και ν. 2948/01 άρθρο 20 παρ. 6).**
- **το 15% από 1/1/99 και το 20% από το έτος 2000 των συνολικών καθαρών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος που προέρχεται από τόκους καταθέσεων (ν. 2503/97 άρθρο 9 παρ. 5β).**
- **το 3% των φόρων επί εξ επαχθούς αιτίας μεταβιβάσεων ακινήτων και πλοίων (Ν.Δ. 317/69).**
- **τα ποσά που είχαν προβλεφθεί στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας καθώς και στους Προϋπολογισμούς των Περιφερειών για δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης και μισθοδοσίας προσωπικού των κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών που μεταφέρθηκαν στους ΟΤΑ (ν. 2880/01 άρθρο 12 παρ. 6).**

Τα ποσά των Κ.Α.Π που αποδίδονται στους ΟΤΑ α' βαθμού μέσω του Τακτικού Προϋπολογισμού, εμφανίζονται στον πίνακα (1).

Τα ποσά των Κ.Α.Π που αποδίδονται στους ΟΤΑ α' βαθμού μέσω του Π.Δ.Ε (ΣΑΤΑ), εμφανίζονται στον πίνακα (2).

ΠΙΝΑΚΑΣ (1)

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΟΤΑ Α' ΒΑΘΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΑΠ			
ΕΤΟΣ	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΤΑΚΤΙΚΟΣ)	ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΟΤΑ	ΔΙΑΦΟΡΕΣ
1989	205.185.000	207.956.000	2.771.000
1990	260.645.000	253.966.000	- 6.679.000
1991	311.633.000	308.135.000	- 3.498.000
1992	329.818.000	333.156.000	3.338.000
1993	324.515.000	331.906.000	7.391.000
1994	398.886.000	403.343.000	4.457.000
1995	547.524.000	542.867.000	- 4.657.000
1996	617.903.000	627.534.000	9.631.000
1997	766.725.000	747.847.000	- 18.878.000
1998	988.417.000	928.423.000	- 59.994.000
1999	1.248.358.000	1.092.863.000	- 155.495.000
2000	1.480.147.000	1.033.267.000	- 446.880.000
2001	1.593.408.000	1.298.885.000	- 294.523.000
2002	1.707.413.000	1.464.583.000	- 242.830.000
ΣΥΝΟΛΟ	10.780.577.000	9.574.731.000	- 1.205.846.000

ΠΙΝΑΚΑΣ (2)

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΟΤΑ Α' ΒΑΘΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΑΤΑ			
ΕΤΟΣ	ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Π.Δ.Ε.)	ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΣΕ ΟΤΑ	ΔΙΑΦΟΡΕΣ
1989	73.016.000	80.704.000	7.688.000
1990	89.236.000	88.041.000	- 1.195.000
1991	108.140.000	107.117.000	- 1.023.000
1992	108.363.000	117.388.000	9.025.000
1993	121.848.000	161.409.000	39.561.000
1994	167.188.000	164.343.000	- 2.845.000
1995	214.431.000	223.037.000	8.606.000
1996	245.520.000	264.123.000	18.603.000
1997	322.774.000	296.405.000	- 26.369.000
1998	438.661.000	334.556.000	- 104.105.000
1999	494.504.000	352.352.000	- 142.152.000
2000	627.131.000	453.461.000	- 173.670.000
2001	511.203.000	552.625.000	41.422.000
2002	607.475.000	598.100.000	- 9.375.000
ΣΥΝΟΛΟ	4.129.490.000	3.793.661.000	- 335.829.000

Η κατανομή κάθε χρόνο των Κ.Α.Π γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος και αποσκοπεί στην άμβλυνση των δημοσιονομικών και γεωγραφικών ανισοτήτων, κυρίως μέσω:

- της εξασφάλισης κάλυψης των εξόδων λειτουργίας των ΟΤΑ
- της χρηματοδότησης ιδίως των κοινωνικών δράσεών τους και
- της χρηματοδότησης εξειδικευμένων προγραμμάτων, που συντείνουν στη βελτίωση της ποιότητας παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Επισημαίνεται ότι από το έτος 2001, αναθεωρήθηκε ριζικά και εκσυγχρονίσθηκε το σύστημα της τακτικής επιχορήγησης των ΟΤΑ, οι οποίοι πλέον χρηματοδοτούνται, πέραν του πραγματικού πληθυσμού τους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, που αποτελούσε το αποκλειστικό κριτήριο κατανομής των Κ.Α.Π μέχρι το έτος 2000, με βάση την έκτασή τους, τον αριθμό των δημοτικών διαμερισμάτων τους και το σημαντικότερο με βάση την ανάγκη κάλυψης του ελάχιστου λειτουργικού τους κόστους, ύστερα από σχετική μελέτη της ΚΕΔΚΕ.

Παρατηρήσεις :

1. **Στην 14 ετία 1989-2002 το συνολικό έλλειμμα** των αποδοθέντων στην Αυτοδιοίκηση πόρων, σε σχέση με τους αποδοτέους από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και το Π.Δ.Ε, **ανέρχεται στο ποσό των 1.541.675.000 €.**

Αν ο υπολογισμός του ελλείμματος γίνει για την **τελευταία 6 ετία (1997-2002)** τότε αυτό διογκώνεται στο ποσό των **1.632.849.000 €.**

2. Την τελευταία 6 ετία εκχωρήθηκε στην Αυτοδιοίκηση μεγάλος αριθμός αρμοδιοτήτων και δράσεων που καλύπτονται οικονομικά από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- * Οι παιδικοί και βρεφονηπιακοί Σταθμοί
- * Οι χώροι άθλησης (Στάδια, γήπεδα, κλειστά γυμναστήρια, κολυμβητήρια)
- * Η συντήρηση των Σχολικών Κτιρίων
- * Η φύλαξη των Σχολικών Κτιρίων
- * Η δημιουργία υποδομών για την Δημοτική Αστυνομία
- * Το πρόγραμμα του Σχολικού Τροχονόμου
- * Το πρόγραμμα οδικής βοήθειας
- * Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών
- * Το πρόγραμμα « Βοήθεια στο σπίτι»
- * Το πρόγραμμα βελτίωσης της ποιότητας ζωής των τσιγγάνων

- * Το πρόγραμμα πρόληψης κατά των ναρκωτικών
- * Το πρόγραμμα για τους παλιννοστούντες
- * Το πρόγραμμα φιλοξενίας αποδήμων
- * Το πρόγραμμα «ΑΚΡΙΤΑΣ» για τις παραμεθόριες περιοχές

Η ετήσια δαπάνη της Αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση αυτών των αρμοδιοτήτων και δράσεων ανέρχεται στο ποσό των **294.000.000 €**.

ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Π.Τ.Α.)

Το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.), το οποίο θεσμοθετήθηκε με το Ν.2539/97 (ΦΕΚ 244 Α), είναι το χρηματοδοτικό εργαλείο του Επιχειρησιακού Σχεδίου “Ι. Καποδιστριας” για την ανασυγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το Ε.Π.Τ.Α. καταρτίστηκε με κατεύθυνση την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου των Ο.Τ.Α. και αφορά στην πραγματοποίηση των απαραίτητων υποδομών και στην υποστήριξη της οργάνωσης και λειτουργίας των δήμων και κοινοτήτων της Χώρας.

Το Πρόγραμμα έχει διάρκεια επτά ετών (1998-2004).

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ Ε.Π.Τ.Α.

Οι πόροι του ΕΠΤΑ σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 του Ν. 2539/1997 είναι :

- α) Ποσοστό 8,5% των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων.
- β) Ποσοστό 20% των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (Σ.Α.Τ.Α.)
- γ) Το ποσό των τόκων των χρηματικών υπολοίπων του άρθρου 232, παραγραφ. 1, του π.δ/τος 410/1995, που διαχειρίζεται το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και όλα τα ποσά των ειδικών λογαριασμών και πόρων του Κρατικού προϋπολογισμού που διαχειρίζονται τα Υπουργεία, αυτοτελείς Δημόσιες Υπηρεσίες και Δημόσιοι Οργανισμοί, με τα οποία επιχορηγούνται οι Δήμοι και οι Κοινότητες.
- δ) Ποσοστό 80% του φόρου των τόκων καταθέσεων
- στ) Οι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) με τους οποίους χρηματοδοτούνται έργα δήμων και κοινοτήτων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ Ε.Π.Τ.Α.

Το σύστημα διοίκησης του προγράμματος καθώς και η διαδικασία ένταξης έργων στο πρόγραμμα περιγράφονται στον Κανονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

Σύστημα Διοίκησης

Το σύστημα διοίκησης που εφαρμόζεται για το Ε.Π.Τ.Α., είναι διαρθρωμένο σε 3 επίπεδα:

- ο Εθνικό επίπεδο: Λειτουργεί Διυπουργική Επιτροπή, που ονομάζεται Επιτροπή Παρακολούθησης Ε.Π.Τ.Α..
- ο Περιφερειακό επίπεδο: Λειτουργεί Περιφερειακή Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π.Τ.Α..
- ο Νομαρχιακό επίπεδο: Αρμόδια για την παρακολούθηση είναι η Τεχνική Επιτροπή Νομού (Τ.Ε.Ν.).

Διαδικασίες ένταξης έργων στο ΕΠΤΑ

Για την ένταξη έργων στο ΕΠΤΑ ακολουθούνται διαφορετικές διαδικασίες ανάλογα με το αν ο φορέας χρηματοδότησης είναι το ΥΠΕΣΔΔΑ ή άλλα Υπουργεία.

1. Φορέας χρηματοδότησης το ΥΠΕΣΔΔΑ :

Στο Ε.Π.Τ.Α. εντάσσονται έργα, μελέτες και ενέργειες σε δύο φάσεις:

- ✓ 1^η Φάση . Προένταξη έργων, μελετών και ενεργειών στο Ε.Π.Τ.Α.

Η προένταξη γίνεται από την Περιφερειακή Επιτροπή, η πρόταση της οποίας εγκρίνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΤΑ.

- ✓ 2^η Φάση . Οριστική ένταξη έργων, μελετών και ενεργειών στο Ε.Π.Τ.Α.

Έργα, μελέτες και ενέργειες που έχουν προενταχθεί στο Ε.Π.Τ.Α., εντάσσονται οριστικά σ' αυτό, με απόφαση της Περιφερειακής Επιτροπής Παρακολούθησης.

Επίσης, στο ΕΠΤΑ εντάσσονται έργα κατόπιν πρότασης του ΥΠΕΣΔΔΑ στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος αποκλειστικά για έργα έκτακτης και επείγουσας ανάγκης ή για έργα – δράσεις – ενέργειες που αφορούν το σύνολο της

πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης (περιπτώσεις υλοποίησης προγραμμάτων άμεσης στέγασης των δημοτικών αρχών, προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού, πρόγραμμα μηχανοργάνωσης κ.λ.π.).

Με το Ν.2839/2000 συστήθηκε Ειδικός Λογαριασμός στο Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων με τίτλο “Πόροι του Ε.Π.Τ.Α.”. Ο λογαριασμός αυτός σήμερα πιστώνεται με τους πόρους που διαχειρίζεται το ΥΠΕΣΔΔΑ και στη συνέχεια μεταβιβάζονται οι πιστώσεις προς τους δικαιούχους φορείς σύμφωνα με την πρόοδο των εργασιών.

2. Φορέας χρηματοδότησης Υπουργεία πλην ΥΠΕΣΔΔΑ.

Τα έργα που χρηματοδοτούνται από τα άλλα Υπουργεία εντάσσονται στο ΕΠΤΑ κατόπιν πρότασης του αρμόδιου Υπουργού στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος.

Για τα έργα αυτά, η αρμοδιότητα παρακολούθησης της πορείας υλοποίησής τους και οι πληρωμές γίνονται με τις ισχύουσες διαδικασίες που έχει κάθε Υπουργείο, χωρίς να υπάρχει ενημέρωση της Κεντρικής Επιτροπής Παρακολούθησης, καθώς δεν μεταφέρονται οι διατιθέμενες πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό που, όπως προαναφέραμε, συστήθηκε στο Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων με τίτλο “Πόροι του Ε.Π.Τ.Α.” με το Ν. 2839/2000.

Πορεία ένταξης έργων.

1. Από το ΥΠΕΣΔΔΑ :

έως σήμερα έχουν ενταχθεί έργα – δράσεις στο Ε.Π.Τ.Α., με πιστώσεις που ανέρχονται σε 2,272 δισ ευρώ και βαρύνουν τους πόρους του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

Τα ανωτέρω έργα που χρηματοδοτούνται από το ΥΠΕΣΔΔΑ, αφορούν :

α) δράσεις συνολικής υποστήριξης της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης με εισήγηση του Υπουργού ΕΣΔΔΑ (π.χ. προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού, μηχανοργάνωση, κ.α.) συνολικού ύψους **560.000.000 ευρώ.**

β) αναπτυξιακές δράσεις της αυτοδιοίκησης που εντάσσονται μέσω των Περιφερειών συνολικού ύψους **1.740.000.000 ευρώ.**

2. Από τα άλλα Υπουργεία :

Από τα Υπουργεία : Μακεδονίας – Θράκης, Αιγαίου, Πολιτισμού, ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Οικονομίας και Οικονομικών, και την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, έως σήμερα έχουν ενταχθεί έργα – δράσεις στο Ε.Π.Τ.Α., με πιστώσεις που ανέρχονται σε 1,12 δισ. ευρώ και βαρύνουν τους παραπάνω φορείς. (πίνακας 1)

Πορεία υλοποίησης του προγράμματος.

Μέχρι σήμερα από το πρόγραμμα που υλοποιεί το ΥΠΕΣΔΔΑ συνολικού ύψους 2,272 δις ευρώ έχει εκταμιευθεί ποσό ύψους 1,637 δις ευρώ. (πίνακας 2)

Από τις εγκεκριμένες πιστώσεις του έτους 2003 απομένει προς διάθεση ποσό ύψους 94.000.000 ευρώ.

Πίνακας 1

ΕΠΤΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ (πλην ΕΣ.Δ.Δ.Α.) ΑΝΑ ΕΤΟΣ
(ποσά σε ευρώ)

Α/Α	ΦΟΡΕΑΣ	ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ							ΣΥΝΟΛΟ
			1998	1999	2000	2001	2002	2003	
1	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ- ΘΡΑΚΗΣ	ΠΔΕ	1.436.537	3.559.208	5.473.221	6.911.947	6.684.217	9.082.999	33.148.129
2	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΠΔΕ	3.512.839	3.551.800	3.110.509	4.961.291	2.652.009	2.968.056	20.756.505
3	ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	ΠΔΕ	5.469.955	1.602.348	8.021.306	666.855.152	181.883.938	19.879.977	883.712.675
4	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ	6.425.194	1.045.635	1.640.499	23.168.892	13.062.908	17.120.602	62.463.730
5	ΥΠΕΧΩΔΕ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	0	11.181.218	4.534.116	8.804.109	6.636.158	5.347.827	36.503.428
6	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΠΔΕ	3.574.644	8.074.706	4.733.676	51.450.360	5.099.583	12.896.282	85.829.250
	ΣΥΝΟΛΟ		20.419.169	29.014.914	27.513.326	762.151.751	216.018.814	67.295.742	1.122.413.716

Πίνακας 2

ΣΧΕΣΗ ΕΙΣΡΟΩΝ - ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΟΥ ΕΠΤΑ με χρηματοδότηση από το ΥΠΕΣΔΔΑ (1998 έως 20.08.2003)

Έτη	20% ΣΑΤΑ	8,5% ΚΑΠ και 80% Φόρου Τόκων Καταθέσεων	ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡ/ΣΜΟΣ, ΠΔΕ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΝΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ
	1	2	3	4	5
1998	55.759.354,37	68.349.229,64	25.151.665,44	149.260.249,45	131.274.984,59
1999	47.262.397,65	153.757.511,37	14.023.184,15	215.043.093,18	159.052.163,24
2000	75.128.393,25	158.473.954,51	15.496.716,06	249.099.063,83	286.893.983,11
2001	118.356.540,08	207.968.877,44	71.494.023,55	397.819.441,07	497.069.118,26
2002	144.506.613,47	164.357.932,68	14.831.037,73	323.695.583,88	363.511.629,00
2003	127.232.953,00	88.000.000,00	92.165.430,95	307.398.383,95	199.188.316,00
ΣΥΝΟΛΟ	568.246.251,82	840.907.505,64	233.162.057,89	1.642.315.815,35	1.636.990.194,20